

תחיית המתים פרק ד – נשמות בגופים

א. נשמה בגוף דוקא - כי הגוף עבד ועשה מצוות

אגרות קודש ח"א ע' ש"ז

דהנה תכלית בריאת האדם, שהוא תכלית הבריאה כולה, הוא לעבוד את ה', וכמרז"ל (משנה סוף קדושין) אני נבראתי לשמש את קוני, והיינו ע"י קיום התומ"צ... וזה אי אפשר ע"י הנשמה כמו שהיא למעלה, אלא דוקא כשירדה ונתלבשה בגוף, שלכן לא ניתנה התורה למלאכי השרת אלא לבני אדם (שבת פח, ב).

אבל חלוקה השתתפות הנשמה או הגוף בקיום התומ"צ: ממעלות הנשמה שהיא רוחנית, שרוצה ומשתוקקת לתומ"צ, והגוף, שהוא גשמי, מסתיר ומעלים על הרוחני ונמשך אחר החומריות דוקא, ורק ע"י נשמתו אשר בקרבו רוצה גם הוא בעשית תומ"צ.

וממעלת הגוף על הנשמה שאין היא יכולה לקיים תומ"צ, כי אם ע"י כחות ואיברי הגוף.

-ונרמז כ"ז - בענין עבירה על התומ"צ - במרז"ל (סנהדרין צא, א ושם) שהמשילו הנשמה לחיגר שאין הוא יכול לילך והגוף - לסומא שאין הוא רואה אנה ללכת, ורק בהתחברותם נעשה דבר שלם...

וכיון שאי אפשר לקיום התומ"צ כ"א בהתחברות הנשמה והגוף, לכן גם השכר ע"ז בעולם התחילי הוא דוקא לנשמות בגופים, וכמרז"ל (ברכות יז, ב) העוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתי' כו' אלא צדיקים כו' ונהנין מזיו השכינה, שגם הגוף יהי' ניזון מזיו זה וכמו משה ואליהו... כי אז יזדכך הגוף כ"כ [...] עד שיכול להיות ניזון מזיו השכינה.

ומבואר בזה בדא"ח (תורה אור פ' תולדות סד"ה מים רבים) שגם מצד החיות יהי' שינוי, כי יהי' אז גילוי אור נעלה כ"כ, עד אשר יכול להחיות גם גוף גשמי ולא כמו עתה שהנשמה מחיל את הגוף.

והנה, בכל זה גם בעולם התחילי מוכרח חבור הנשמה והגוף גם בענין החיות, כי בכדי שאור נעלה הלזה יחיל את הגוף בסדר והדרגה, וחיות זה - שעל זה כותב בתולע"י שיתענג הגוף מזיו השכינה - יתלבש בו בפרטיות דוקא, צריך החיות לעבור דרך הנשמה ולהיות נמדד על ידה.

ב. נשמה בגוף דוקא - תכלית בריאת העולם דירה בתחתונים

אגרות קודש ח"ב ע' ס"ה

א. מהו ההכרח אשר תחיית המתים תהי' לנשמה בגוף גשמי דוקא, ואיזה מעלה יש בזה.

ולהבין זה יש להקדים תחלה ביאור ענין תחה"מ, אשר על פי זה יובן מפני מה התחילי באה לנשמה בגוף.

דהנה תחה"מ בחיי האדם שני ענינים בה: א) מדריגה בשלמות מין האדם. ב) מדריגה בקבלת שכר על הנהגתו כפי רצון בוראו.

תורת"ל קווינס | תש"פ-תשפ"א | שיעור 11

ובאמת שניהם אחד הוא, כי הנה האדם (וכן כל פרטי הבריאה) נברא באופן שיעלה משליבה לשליבה בסולם השלימות, ונצטווה להשתדל בזה (ע"י התורה והמצוות כדלקמן). וכשיתקרב אל שלימותו עד כמה שהוא ביכולתו בעבודת עצמו, אז עוזרים לו מלמעלה גם ביותר מיכולתו. ונרמז במרז"ל (יומא לט, א) אדם מקדש עצמו מעט, מלמטה בעוה"ז, מקדשין אותו הרבה, מלמעלה, בעוה"ב.

-ובלשון הזהר ע"פ ביאור תורת חסידות חב"ד: אתערותא דלעילא המעוררת את האתערותא דלתתא, אתערותא דלתתא, אתדל"ע הבאה אחרי האתדל"ת.

והנה נתינת שכר, היינו שנותנים להמקבל דבר שטוב לו, ממנו או על ידו.

ממילא מובן שגודל ואמיתיות השכר נמדד על ידי הטוב הבא ממנו.

...והנה כמה מדריגות בטוב, הן המושגים לנו כנ"ל, הן שאינם מושגים לנו. הצד השווה שבהם שהגוף או הנפש מתענגת מהם או על ידם. וכיון שהגוף והנפש נבראים ובעלי גבול הם, הרי גם התענוג גבולי הוא, ואם כן גם השכר מוגבל הוא.

למעלה מכולם כשהאדם מקיים מצות בוראו והולך ומזדכך והולך ומשתלם, אשר אז הרי קיום מצוה זו מחבר אותו עם מצווה המצוה, בוראו הבלתי בעל תכלית ובלתי בעל גבול. וחבור וצוותא של האדם הנברא עם בוראו, הרי אין לך טוב למעלה ממנו. נמצא קיום המצוה עצמו הוא שכר היותר נעלה, וכנודע בפ"י מרז"ל שכר מצוה מצוה.

... והנה טעם הבריאה בכלל ובריאת האדם בפרט ותכליתם הוא מפני שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים דוקא. היינו שהתחתונים (במעלה ומדריגה, כי לא שייך לפניו ית' מעלה ומטה במקום. והם) היש והחומר, יהיו בבחי' ביטול, שעל ידי זה שורה ומתגלה בהם אור ה' אין סוף ב"ה. וביטול זה הוא תכלית ויסוד התורה והמצוה וכמ"ש (דברים ו, כד) ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה'. וזהו שהתורה והמצוות ניתנו למטה, בדברים גשמיים ולנשמה כשהיא מלובשת בגוף גשמי דוקא, כדי שיהפכו היש לאין ויעשוהו כלי לאלקות.

... שאחרי שהגיע האדם לתכלית שלימותו מקבל שכר נעלה ביותר שאין לנו מושג בזה, ונרמז במלות "עטרותיהן בראשיהן ונהנין מזיו השכינה" - (במ"א נתבאר פ"י רמז זה אבל אינו נוגע כ"כ לענינו) - ושכר זה יתקבל למטה נשמה בגוף דוקא, כי אז יהי' תכלית ושלמות בריאת עולם הזה. שלכך נברא מתחלתו, להיות לו ית' דירה בתחתונים.

ג. נשמה בגוף דוקא - למטה יש גילוי יותר

לקו"ש חל"ט ע 440

אך צריך להבין: מובן שיש מעלה נפלאה בעבודתו של יהודי, לזכך את גשמיות העולם ולהפכה לדירה עבור הקב"ה — אך כיצד ניתן להבין ולקלוט, שאת השכר האלוקי העליון של העולם הבא תקבל הנשמה דוקא בהיותה לבושה בגוף גשמי ונמצאת בעולם הזה הגשמי?

תות"ל קווינס | תש"פ-תשפ"א | שיעור 11

— אחד ההסברים לכך הוא, שדווקא בנברא גשמי טמון כוח אלוקי נעלה כזה, שאינו נמצא אפילו בעולמות הרוחניים הנעלים, שכן רק הקב"ה בעצמו ("הוא לבדו, יתברך") יש לו הכוח והיכולת לברוא דבר גשמי, "יש מאין" ומעלה זו, הנמצאת דווקא בגשמיות, תתגלה בזמן תחיית המתים.

שאלות

- א. וואס איז דער מעלה פון די נשמה?
- ב. וואס איז דער מעלה פון דעם גוף?
- ג. לויט'ן ערשטען ביאור, פארוואס איז דער תכלית א נשמה בגוף?
- ד. וואס וועט זיין דער גרויסקייט פון גוף נאך תח"ה?
- ה. וואס איז די צוויי ענינים פון תחיית המתים?
- ו. לויט'ן צווייטען ביאור, פארוואס איז דער תכלית א נשמה בגוף?
- ז. לויט'ן דריטען ביאור, פארוואס איז דער תכלית א נשמה בגוף?